

KONSTITUCINIO TEISMO NUTARIMAI:

1.

Konstitucinis teismas, Nutarimas

{#94DZBA12/9 ;} Nr. 12/93, 94.05.27, Žin., 1994, Nr. 42-771
(94.06.03)

* DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 1993 M. LIEPOS 15 D. ĮSTATYMO "DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO "DĖL PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į
IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURĄ ATSTATYMO TVARKOS IR SĄLYGŲ"
PAPILDYMO IR PAKEITIMO" ATITIKIMO KONSTITUCIJAI

*** Pabaiga ***

LIETUVOS RESPUBLIKOS

Į S T A T Y M A S

1993 m. liepos 15 d. Nr.I-229
Vilnius

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO "DĖL PILIEČIŲ
NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ
TURĄ ATSTATYMO TVARKOS IR SĄLYGŲ"
PAPILDYMO IR PAKEITIMO

Pakeisti ir papildyti Lietuvos Respublikos įstatymą "Dėl
piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turą
atstatymo tvarkos ir sąlygų" (Žin., 1991, Nr.21-545; 1992, Nr.3-
40, Nr.7-155, Nr.11-278, Nr.15-405):

1. 1 straipsnį papildyti 3 punktu:

"3) už žemės ūkio paskirties žemę ir mišką, šio įstatymo 2
straipsnyje nurodytiems asmenims kompensuojant pinigais."

2. 2 straipsnį papildyti antrąja dalimi:

"Buvusieji turto savininkai arba šio straipsnio pirmosios
dalies 2 punkte nurodyti asmenys teisę į išlikusio nekilnojamojo
turto nuosavybės teisės atstatymą gali perleisti notariškai
patvirtinta sutartimi savo vaikams (įvaikiams), tėvams
(įtėviams), sutuoktiniui bei vaikaičiams."

3. 4 straipsnį išdėstyti taip:

"4 straipsnis. Nuosavybės teisės į kaimo vietovėje
esančią žemę atstatymo sąlygos ir tvarka

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems asmenims nuosavybės
teisė į žemės ūkio paskirties žemę atstatoma šią žemę gražinant
pagal nustatyta tvarka sudarytus žemės reformos žemėtvarkos
projektus arba ją išperkant šio įstatymo 16 straipsnyje
nurodytais išpirkimo būdais.

Iki žemės gražinimo žemės ūkio paskirties žemė Lietuvos
Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka suteikiama naudotis arba
išnuomojama fiziniams ir juridiniams asmenims.

Žemė, kuri pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirta
valstybės išperkamai žemei, taip pat žemė, kurios šio įstatymo 2
straipsnyje nurodyti asmenys nepageidauja susigražinti turėtoje

vietoje, valstybės išperkama arba vietoj jos suteikiamas lygiavertis žemės sklypas iš laisvos valstybinio žemės fondo žemės (žemė sugražinama ekvivalentine natūra).

Laisva valstybinio žemės fondo žeme laikomi tie toje vietovėje esantys žemės plotai, kurie nepriskirti valstybės išperkamai žemei, jų nepretenduoja susigražinti nuosavybės natūra šio įstatymo 2 straipsnyje nurodyti asmenys ir kuriuos galima parduoti privatinės nuosavybės pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymą.

Atstatant nuosavybės teisę, žemės ūkio paskirties žemė gali būti gražinama: asmenims, kuriantiems ūkininko ūkį; žemės ūkio bendrovių ar bendrųjų nariams; asmenims, numatantiems susigražintą žemę naudoti asmeninio ūkio poreikiams bei kitai žemės ūkio veiklai; asmenims, kurie susigražintą žemę išnuomos kitiems žemės ūkiu besiverčiantiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

Atstatant nuosavybės teisę, žemės ūkio paskirties žemė gali būti gražinama tik nustačius šios žemės naudotoją. Juo gali būti:

1) šią žemę susigražinantis asmuo, jeigu jis kuria ūkininko ūkį arba šią žemę naudos asmeninio ūkio poreikiams;

2) žemės nuomininkas (ūkininkas, pasirengęs ūkininkauti asmuo arba žemės ūkio bendrovė), sutinkantis šią žemę arba jos dalį, nereikalingą žemės savininko šeimos poreikiams, išsinuomoti ne trumpesniam kaip 3 metų laikotarpiui. Išankstinis sutikimas išsinuomoti žemėtvarkos projekte suformuotus žemės ūkio paskirties žemės sklypus turi būti notariškai patvirtintas. Pirmumą išsinuomoti žemę turi dabartinis jos naudotojas.

Ūkininko ūkį gali kurti tik asmuo, turintis atitinkamą kvalifikacinį pasirengimą ūkininkauti, kuri įvertina rajono valdyba žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka, arba praktinę darbo žemės ūkyje patirtį.

Gražinamas buvusio savininko turėto dydžio arba lygiavertis turėtajam žemės sklypas, bet ne didesnis kaip 80 ha bendro ploto ir 50 ha žemės ūkio naudmenų.

Žemės ploto lygiavertiškumas nustatomas pagal žemės ūkio ministerijos patvirtintą metodiką. Jeigu gražinama kitoje vietoje blogesnės kokybės žemė, maksimalus žemės plotas gali būti ekvivalentiškai padidintas.

Pretendentams, sudarantiems vieną šeimą, gražinamos žemės plotas neturi būti didesnis kaip 80 ha bendro ploto (įskaitant mišką, vandens telkinius ir kitas naudmenas) ir 50 ha žemės ūkio naudmenų.

Gražinamas natūra buvusios žemės valdos žemės sklypas gali būti padalintas šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems asmenims jų tarpusavio susitarimu, jeigu šie asmenys gyvena kaimo vietovėje arba kiekvienam iš jų tenka ne mažiau kaip 20 ha, arba šie asmenys pagal notariškai patvirtintą susitarimą žemę susigražina vienam ūkininko ūkiui steigti, ją valdant bendrosios nuosavybės teise.

Gražinamas natūra buvusios žemės valdos žemės sklypas saugomose teritorijose negali būti skaidomas dalimis.

Į gražinamą žemę įtraukiamas žemės plotas, pretendentai nustatyta tvarka skirtas asmeniniam ūkiui arba jo naudojamas (nuomos pagrindu) privačių namų valdai kaimo vietovėje.

Gražinamas natūra arba ekvivalentine natūra žemės sklypas formuojamas laikantis žemėtvarkos projektavimo reikalavimų privačių žemėnaudų išdėstymui ir jų ribų nustatymui.

Gražintas arba vietoj jo suteiktas žemės sklypas turi būti naudojamas pagal tikslinę paskirtį. Už nenaudojamas, apleistas bei nualintas žemės ūkio naudmenas žemės savininkams ir nuomininkams taikomos įstatymų nustatytos ekonominės ir

administracinės sankcijos.

Iš asmenų, kuriems sugražinta žemės ūkio paskirties žemė daugiau kaip dvejus metus nebuvo naudojama pagal pagrindinę tikslinę paskirtį, žemė išperkama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais kainomis ir tvarka ir parduodama Žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka arba išnuomojama.

Nuosavybės teisė į kaimo vietovėje turėtą ne žemės ūkio ir ne miškų ūkio paskirties žemę atstatoma sugražinant ją natūra arba, jeigu pretendentai nepageidauja susigražinti žemės natūra arba ši žemė priskirta valstybės išperkamai žemei, išperkant ją šio įstatymo 16 straipsnyje nurodytais išpirkimo būdais."

4. 5 straipsnį išdėstyti taip:

"5 straipsnis. Nuosavybės teisės į miestų ir miesto tipo gyvenviečių žemę atstatymo sąlygos ir tvarka

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems asmenims nuosavybės teisė į žemę, esančią miestų ir miesto tipo gyvenviečių ribose bei šiems miestams ir miesto tipo gyvenvietėms šio įstatymo įsigaliojimo dieną nustatyta tvarka priskirtose teritorijose, atstatoma šia tvarka:

1) asmenims, norintiems susigražinti turėtą žemės ūkio paskirties žemę ekvivalentine natūra, ji suteikiama kaimo vietovėje iš laisvos valstybinio žemės fondo žemės šio įstatymo 4 straipsnyje nustatytais sąlygomis ir tvarka;

2) kitiems asmenims, suteikiant neatlygintinai nuosavybės kiekvienam pretendentui jo naudojamą mieste ar miesto tipo gyvenvietėje žemės sklypą, nenumatyta panaudoti miesto ūkio, valstybės ar visuomenės poreikiams bei individualių gyvenamųjų namų statybai, arba naują žemės sklypą individualiai statybai bei kitai paskirčiai tame mieste ar miesto tipo gyvenvietėje, kur buvo turėtoji žemė, arba šių asmenų pageidavimu pagal jų gyvenamąją vietą tame mieste (išskyrus Respublikos pavaldumo miestus).

Suteikiamo neatlygintinai žemės sklypo dydį miesto ar miesto tipo gyvenvietės administracinėse ribose nustato miesto (rajo) savivaldybė, atsižvelgdama į turimos individualiai statybai skirtinos žemės plotą ir jo poreikį. Minimalus suteikiamo neatlygintinai žemės sklypo dydis - 0,04 ha. Maksimalus naujo žemės sklypo plotas neturi būti didesnis kaip 0,2 ha Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje ir Birštone ir ne didesnis kaip 0,3 ha kituose miestuose ar miesto tipo gyvenvietėse.

Kai suteikiamas neatlygintinai žemės plotas yra mažesnis už turėtą žemės šiame mieste ar miesto tipo gyvenvietėje plotą, už trūkstamą žemės ploto dalį, jeigu turėtoji žemės valda nebuvo naudojama žemės ūkio ar miškų ūkio paskirčiai, kiekvienam pretendentui kompensuojama šio įstatymo 16 straipsnyje nurodytais būdais."

5. 6 straipsnį išdėstyti taip:

"6 straipsnis. Nuosavybės teisės į buvusius privačius miško plotus atstatymo sąlygos ir tvarka

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems asmenims nuosavybės teisė į miško plotus atstatoma pagal nustatyta tvarka sudarytus žemės reformos žemėtvarkos projektus. Vienai šeimai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka gražinama iki 25 ha

miško buvusioje arba kitoje vietoje, formuojant privačių miškų masyvus.

Vietoj buvusių privačių miško plotų, kurie buvo paversti žemės ūkio naudmenomis, šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų asmenų pageidavimu jiems gali būti sugražinamas žemės ūkio paskirties žemės plotas arba miško plotas kitoje vietoje.

Formuojant racionalų žemėnaudų išdėstymą ir ribas, negražinta žemės ūkio paskirties žemė gali būti kompensuojama miško plotu arba turėtas miškas - žemės ūkio paskirties žeme.

Urėdijų miškų masyvuose, didesniuose kaip 200 ha, miškas gražinamas arba suteikiamas ekvivalentine natūra tik asmenims, kurie jį naudos ir valdys bendrosios nuosavybės teise. Šis reikalavimas netaikomas toje vietoje nuolat gyvenantiems asmenims, susigražinantiesiems žemę ir mišką.

Atskirais atvejais, kai miškai išsidėstę tarp laukų arba yra netaisyklingos konfigūracijos, suderinus su Miškų ūkio ministerija, miškai gali būti gražinami arba suteikiami privačion nuosavybėn ir didesniuose kaip 200 ha miškų masyvuose.

Saugomose teritorijose esantys miškai, išskyrus miškus, pagal šio įstatymo 13 straipsnį priskirtus valstybės išperkamiems miškams, gražinami natūra iki 25 ha ploto nuolat gyvenantiems šiose vietovėse asmenims. Už nesugražintą turėto miško plotą kompensuojama šio įstatymo 16 straipsnyje nustatyta tvarka.

Miško plotas, į kurią atstatyta nuosavybės teisė, turi būti tvarkomas, naudojamas ir atkuriamas pagal miškotvarkos projektą."

6. 10 straipsnio septintąją dalį išdėstyti taip:

"Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais sąlygomis nuosavybės teisė į žemę ar mišką atstatoma asmenims, kurie pateikė prašymus dėl nuosavybės teisės atstatymo ne vėliau kaip iki 1993 m. rugsėjo 10 dienos."

7. 12 straipsnio 2 punktą išdėstyti taip:

"2) joje biudžeto lėšomis įrengti vandens telkiniai, yra užveisti sodininkų bendrijų sodai, įsteigti arba steigiami valstybinių įmonių pramoniniai sodai, taip pat sodai, uogynai ir medelynai, privatizuojami pagal žemės ūkio įmonių turto privatizavimo įstatymą;"

8. 12 straipsnio 3 punktą išdėstyti taip:

"3) pagal galiojčius įstatymus suteikta valstiečio ūkiui steigti bei asmenims, statantiems ūkininko sodybas; žemės sklypai, kuriuos užima privačių namų valdos (sodybos) ir kiti nuosavybės teise priklausančios pastatai kaimo vietovėje; žemė, suteikta gyventojų asmeniniam ūkiui arba tarnybinėms žemės dalims arba numatyta gyventojų asmeninio ūkio poreikiams pagal rajonų valdybose iki 1993 m. gruodžio 31 d. apsvaistytus žemės reformos žemėtvarkos projektus, arba iki šios datos suteikta ir paženklinta vietovėje. Šiose teritorijose esančiuose vienkiesiuose gyvenantiems asmenims gali būti paliekamas iki 3 ha žemės ūkio naudmenų plotas žemės susigražinimui natūra, jeigu gyventojai, šiame plote turintys asmeniniam ūkiui suteiktus žemės sklypus, sutinka žemę asmeniniam ūkiui naudoti kitoje vietoje;"

9. 12 straipsnio 4 punktą išdėstyti taip:

"4) ji šio įstatymo įsigaliojimo dieną yra miestų ir miesto tipo gyvenviečių administracinėse ribose arba miesto ar miesto tipo gyvenvietės poreikiams priskirtoje teritorijoje arba buvo numatyta priskirti miestų bei miesto tipo gyvenviečių plėtimui pagal nustatyta tvarka parengtus, suderintus ir patvirtintus

statybos projektus, taip pat žemė, pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimus priskirta miesto gyventojų rekreaciniams poreikiams. Žemė, kuri buvo suprojektuota priskirti miesto ar miesto tipo gyvenvietės plėtimui ir statybos projektas patvirtintas po šio įstatymo įsigaliojimo dienos, išperkama kompensuojant šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems asmenims Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, jeigu ši žemė nepriskirta kitai valstybės išperkamos žemės grupei;"

10. 12 straipsnio 5 punktą išdėstyti taip:

"5) ji yra nustatyta tvarka suteikta mokslo ir mokymo įstaigoms naudotis arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės priskirta eksperimentams bei kitoms mokslo ir mokymo reikmėms žemės ūkio paskirties ir miškų ūkio paskirties žemėje."

11. 12 straipsnio 7 punktą išdėstyti taip:

"7) ji yra valstybinių rezervatų, nacionalinių ir regioninių parkų rezervatų, Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorija. Kitose saugomose teritorijose žemė gali būti gražinama tik ribotam tiksliniam naudojimui, jeigu šio įstatymo 2 straipsnyje nurodyti asmenys sutinka su Lietuvos Respublikos kultūros paveldo inspekcijos arba Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento nustatytais žemės naudojimo sąlygomis;"

12. 12 straipsnio 8 punktą išdėstyti taip:

"8) ji yra valstybinių socialinės globos ir rūpybos įstaigų užimta arba šių įstaigų naudojama žemės ūkio paskirties žemė ar miškas, taip pat žemė, kurioje yra pastatyti arba projektuojami valstybinės nuosavybės objektai, bei žemė, suteikta valstybinėms įmonėms ir įstaigoms. Žemė, kuri šio įstatymo įsigaliojimo diena buvo nustatyta tvarka suteikta neterminuotai naudotis ne žemės ūkio paskirties įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, tačiau ten niekas nebuvo pastatyta ar kitaip nepanaudota pagal paskirtį, taip pat žemė, kuri buvo numatyta skirti šioms įmonėms, įstaigoms ar organizacijoms pagal su rajono savivaldybe suderintą vietos parinkimo brėžinį, priskiriama valstybės išperkamai žemei tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai nustačius šios žemės skyrimo tikslingumą;"

13. 12 straipsnio 9 punktą išdėstyti taip:

"9) sklype yra gamybinių žemės ūkio įmonių pastatų, be kurių neįmanomas technologinio komplekto funkcionavimas, ir jiems eksploatuoti reikalingi žemės ūkio naudmenų plotai pagal žemės ūkio ministerijos patvirtintus normatyvus.

Buvusių sėklininkystės ūkių bei veislynų gamybinių pastatų, kuriuos įsigis nuosavybėn specializuotos sėklininkystės ir veislininkystės žemės ūkio bendrovės, eksploatavimui reikalingas plotas nustatomas atsižvelgiant į juose laikomų gyvulių aprūpinimą visų rūšių pašarais ir žemės poreikį labai gerų reprodukcijų veislinei sėklai bei kitai prekiinei augalininkystės produkcijai išauginti. Kitų žemės ūkio įmonių pastatų eksploatavimui reikalingas žemės plotas nustatomas atsižvelgiant į juose laikomų gyvulių aprūpinimą žoliniais pašarais pagal žemės ūkio ministerijos patvirtintus normatyvus.

Šio punkto pirmojoje ir antrojoje dalyse nurodyti žemės plotai, išskyrus gamybinių pastatų užimamą teritoriją, gali būti gražinti nuosavybėn natūra asmenims, sudarantiems su žemės ūkio bendrovėmis ar kitais gamybinių pastatų savininkais privačios žemės nuomos sutartis iki šių žemės ūkio bendrovių ar kitų ūkių veiklos nutraukimo. Jeigu žemės ūkio bendrovė ar kitas žemės nuomininkas žemę naudos neracionaliai arba ją nuomos kitiems asmenims, privačios žemės nuomos sutartis teismo sprendimu gali

būti nutraukta, įpareigojant žemės savininką savarankiškai dirbti žemę arba ją išnuomoti kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims.

Likusi nesugražinta natūra žemė ją naudojančių žemės ūkio bendrovių nariams gali būti gražinama ekvivalentine natūra, nekeičiant jos naudojimo pobūdžio, jeigu šie asmenys sudaro su žemės ūkio bendrovėmis privačios žemės nuomos sutartis iki šių žemės ūkio bendrovių veiklos nutraukimo.

Žemės savininkai, išnuomoję žemę žemės ūkio bendrovėms, gali naudotis kreditoriaus teisėmis, numatytomis Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatyme.

Jeigu žemės ūkio gamybinius pastatus įsigyja vienas asmuo, tai žemė, reikalinga jų eksploatavimui, jam gali būti gražinta natūra arba ekvivalentine natūra ūkininko ūkiui steigti;"

14. 12 straipsnį papildyti 10 punktu:

"10) žemė, kurioje yra specializuotų žemės ūkio bendrovių sodai, uogynai, medelynai, daržai su įrengtomis drėkinimo sistemomis. Šie plotai gali būti gražinami nuosavybės natūra, nekeičiant žemės naudojimo pobūdžio, asmenims, kurie šią žemę išnuomoja ją naudojančioms žemės ūkio įmonėms šio straipsnio 9 punkte nurodytomis sąlygomis;"

14 PUNKTAS PRIPAŽINTAS PRIEŠTARAUJANČIU KONSTITUCIJAI:

{#94DZBA12/9 ;} Nr. 12/93, 94.05.27, Žin., 1994, Nr. 42-771 (94.06.03)

15. 12 straipsnį papildyti 11 punktu:

"11) žemė, kurioje yra įrengtos drėkinimo sistemos pašarinių plotų lietinimui gyvulininkystės kompleksų nutekamaisiais vandenimis;"

16. 12 straipsnį papildyti 12 punktu:

"12) miškų urėdijų ir nacionalinių parkų žemė, naudotina miškų ūkio reikmėms, nustatyta pagal Miškų ūkio ministerijos parengtus normatyvus;"

16 PUNKTAS PRIPAŽINTAS PRIEŠTARAUJANČIU KONSTITUCIJAI:

{#94DZBA12/9 ;} Nr. 12/93, 94.05.27, Žin., 1994, Nr. 42-771 (94.06.03)

17. 12 straipsnį papildyti 13 punktu:

"13) žemė kaimo gyvenvietėse, numatyta panaudoti gyvenamajai statybai, gyventojų bendram naudojimui ar kitoms visuomenės reikmėms pagal šių gyvenviečių statybos projektus."

17 PUNKTAS PRIPAŽINTAS PRIEŠTARAUJANČIU KONSTITUCIJAI:

{#94DZBA12/9 ;} Nr. 12/93, 94.05.27, Žin., 1994, Nr. 42-771 (94.06.03)

18. 12 straipsnį papildyti 14 punktu:

"14) valstybiniam ir savivaldybių vandenų fondui priklausančios upės ir ežerai, jeigu jie Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka yra priskirti neprivatizuotiniams vandens telkiniams;"

18 PUNKTAS PRIPAŽINTAS PRIEŠTARAUJANČIU KONSTITUCIJAI:

{#94DZBA12/9 ;} Nr. 12/93, 94.05.27, Žin., 1994, Nr. 42-771 (94.06.03)

19. 12 straipsnį papildyti 15 punktu:

"15) žemė, paimta į valstybinį žemės fondą valstiečio ūkiui

steigti, jeigu ją šiuo metu nuomoja faktiškai ūkininkaujantys ir turintys gamybinius pastatus asmenys, negalintys šios žemės susigražinti natūra."

20. 13 straipsnio 6 punktą išdėstyti taip:

"6) nacionalinių ir regioninių parkų, botaninių, botaninių-zoologinių, zoologinių, kraštovaizdžio draustinių miškams, išskyrus miškus, sugražinamus natūra toje vietovėje gyvenantiems asmenims."

21. 16 straipsnį papildyti 4 punktu:

"4) suteikiant lygiavertį miško plotą, rekultivuotą durpyno plotą ar kitą lygiavertį turtą (išperkant žemę) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Miško sklypai parenkami pagal žemėtvarkos projektą iki 25 ha ploto miškų masyvuose arba ir didesniuose miškuose, jeigu suteikiamas miško sklypas įsiterpęs tarp gražinamų arba parduodamų miško sklypų;"

22. 16 straipsnį papildyti 5 punktu:

"5) suteikiant sklypą individualiai statybai (išperkant žemę) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka;"

23. 16 straipsnį papildyti 6 punktu:

"6) pinigais (išperkant žemę ir mišką) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka;"

24. 16 straipsnį papildyti 7 punktu:

"7) suteikiant galimybę įskaičiuoti žemės vertę atitinkančią sumą apmokėjimui už statomus butus."

25. 16 straipsnį papildyti trečiaja dalimi:

"Jeigu asmuo neapsisprendė dėl kompensavimo už žemę ar mišką būdų iki Vyriausybės nustatyto termino, su juo atsiskaitoma valstybės vienkartinėmis išmokomis arba pinigais po to, kai bus patenkinti kitų asmenų prašymai gauti kompensaciją už valstybės išperkama žemę ar mišką pinigais."

26. 18 straipsnio pirmąją dalį išdėstyti taip:

"Piliečių prašymus dėl nuosavybės teisės į žemę ar mišką atstatymo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka nagrinėja jos įgaliotoji valstybinė institucija."

27. 19 straipsnį išdėstyti taip:

"19 straipsnis. Sprendimų dėl nuosavybės teisės atstatymo priėmimas

Šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytos institucijos turi išnagrinėti piliečių prašymus ir priimti sprendimus dėl nuosavybės teisės atstatymo (išskyrus žemės ūkio paskirties žemės ir miško gražinimą) per 3 mėnesius nuo dokumentų, įrodančių nuosavybės teisę, pateikimo dienos, o žemės ūkio paskirties žemės ar miško gražinimui - per 3 mėnesius nuo žemėtvarkos projektų, parengtų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, apsvaistymo rajono valdyboje ir šios valdybos išvados dėl nuosavybės teisės į žemę ar mišką atstatymo priėmimo.

Sprendimas nepriimamas, jeigu tarp piliečių kilo ginčas dėl nuosavybės teisės atstatymo būdo. Pagal piliečių pareiškimus šiuos ginčus nagrinėja teismas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu piliečių prašymų dėl nuosavybės teisės atstatymo nagrinėjimo terminai gali būti

pratęsiami.

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodyti asmenys sprendimus dėl nuosavybės teisės į žemę ar mišką atstatymo gali apskusti apylinkės teismui."

28. 22 straipsnį papildyti trečiaja ir ketvirtąja dalimis:

"Lygiaverčiu žemės ar miško plotu kompensuojama suderinus su šios kompensacijos pageidaujančiu asmeniu žemėtvarkos projekte suformuotą žemės ar miško sklypą. Kompensacija pinigais išmokama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, bet ne vėliau kaip per 15 metų.

Asmenys, dėl kurių priimti sprendimai atstatyti nuosavybės teisę į žemę, ją išperkant, ir ne vėliau kaip iki 1993 m. liepos 1 d. išmokėtos valstybės vienkartinės išmokos, turi teisę šias išmokas gražinti ir pasirinkti kitus šio įstatymo 16 straipsnyje nurodytus kompensavimo būdus."

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

—